

Jolanta KLIETKUTĖ-PELECKIENĖ

Susitaikinimo sodyba

Susitaikinimo sodybos“ istorija iki 2001 metų

1990 metais brolis Gediminas Numgaudis OFM dirbo Šventosios bažnytelėje: „Čia dažnai atvykdavo šv. Jono kongregacijos sesuo Barbora, svajojanti įkurti mergaičių, sunkiai besiadaptuojančių visuomenėje, namus. Mes kartu ėmėme ieškoti vietos šiai idėjai įgyvendinti. Tuo metu Kretingos pranciškonų gimnazijoje dailės mokytoju dirbęs Juozas Šakinis daug pasakojo apie jo gimtuosius Pakutuvėnus, nepaprastai gražią gamtą, numelioruotą kaimą ir vienišą bažnyčią. Kartu nuvykome jos aplankyti ir ši vieta sesei Barbarai pasirodė esanti per toli nuo artimiausio miestelio, o man patiko. 1991 metais, kai broliai vienuolyne klausė, kur turėtų būti jų noviciatas aš parodžiau Pakutuvėnus ir pasakiau, kad mano įsitikinimu jis turėtų būti būtent čia. Tėvas Matas Jurevičius OFM ėmė dažnai atvažinė-

ti į šią bažnyčią dvasinėm pratybom. Vėliau čia atvyko ir broliai kandidatai Paulius Vaineikis bei Faustas Meškuotis“. (Numgaudžio Gedimino OFM interviu, 2002).

1991 metų birželio 14 dieną (per šv. Antano atlaidus) mes, pirmieji brolių pranciškonų naujokai, atvykome į Pakutuvėnus, rekolekcijoms. Tėvas Matas OFM mums parašė eremitų regulą pagal dykumą tėvų patirtį (valgyti tik vieną kartą per dieną ir tik duonos, kurią reikia patiems susielgetauti po du einant per kaimą). Tos dešimt dienų buvo pirmasis susitikimas su pranciškonišku gyvenimu. Mes tikėjome, kad ateityje čia bus susikaupimo ir maldos vieta broliams naujokams. Meldėmės, o po to atsivertę skaitėme šv. Raštą, kuriame radome patvirtinančius žodžius, kad eitume ir statytume. Tai priėmėme kaip Viešpaties valią ir dviese su broliu Faus-

tu Meškuočiu, tėvo Astijaus Kungio OFM palaiminti, išėjome statyti noviciato. Nė vienas iš mūsų nebuvo dirbęs nieko panašaus, bet perskaitėme, kad šv. Pranciškus statė iš mėslo ir molio, sienas pindamas iš žabų vytelių. Tai ir mes nutarėme pirmą namuką pasistatyti molinį. Nežinojome nuo ko pradėti, tačiau mus nuolat lydėjo Viešpaties palaima – atvyko inžinieriai iš Aleksandravo kaimo, kurie patarė su moliu maišyti ne mėslo, o pjuvenas. Tai buvo žymiai efektingesnė rišamoji priemonė. Traktoriais mums ėmė vežti molį. Aš pasiuvau odines kojines moliu minykty. Dviese su broliu Faustu padarėme pamatus, išpynėme molinuko sienas. Tai buvo labai įdomus darbas, kadangi vasarą nuolat atvykdavo vienas kitas žmogelis, kurie mums padėdavo. Kiekvienas atsinešdavo kokių nors įdomių, labai pravertusių patarimų. Rugsėjo mėnesį nutarėme, kad visi broliai kandidatai važiuos kartu ir pagaliau pasistatysime namuką, nes supratome, kad mums dviese tikrai pritrūks jėgų. Darbas vyko labai sparčiai, sienos kilo, kilo ir galiausiai liko tik stogą uždengti. Bet mes to darbo pabaigti nesuspėjome, stogą uždengė stalius iš Aleksandravo. Bendrovės pirmininkas paaukojo duris, langą. Šio namuko paskirtis – vieno brolio eremito (atsiskyrėlio) namas, kuriame jis metus galėjo gyventi. Ir ateityje, manėme, kad tokių namukų turi būti žymiai daugiau. Bet Viešpaties plane buvo kitaip – Pakutuvėnų vieta tapo visų. 1993 metais niekaip negalėjome rasti vietos jaunimo stovyklai-rekolekcijoms prieš žygi į Žemaičių Kalvariją. Bandėme Šventojoje, kitose vietose, bet nieko neišėjo, tarsi Viešpats būtų sakęs: „Jums visi keliai į kitas vietas uždaryti – darykite stovyklą Pakutuvėnuose“. Taip atsirado pirmoji Pakutuvėnų stovykla. (Vaineikio Pauliaus OFM interviu, 1997).

1993 m. man buvo stiprus įkvėpimas šalia Šventosios bažnyčios įkurti susitaikinimo oazę, tokią kaip Taize (Prancūzijoje), bendruomenę, priimančią atvykstančius žmones, ieškančius atsakymų į įvairius gyvenimo klausimus, kur jie būtų išklaunami, galėtų pasimelsti: ši bendruomenė būtų krikščioniško gyvenimo pavyzdys. Tačiau tokiai idėjai nepritarė Palangos kunigai ir šios vietos teko atsisakyti. 1995 metų pavasarį su architektu iš Palangos Kastyčiu Aleknavičiumi savaitę gyvenome Pakutuvėnuose melsdamiesi ir klausdami Dievo kas čia turėtų vykti. Abiem atėjo ta pati vizija: etnografinė žemaitiška sodyba. (Numgaudžio Gedimino OFM interviu, 2002)

„Susitaikinimo sodyba“ išsivystė iš brolio Gedimino OFM svajotos idėjos, 1995 metais Kretingos Pranciškoniškojo Jaunimo Tarnybai ir broliams pranciškonams ieškant galimybių suteikti žmonėms vietą pabūti vienu-

„Molinukas“ 1999 m.

Jolantos Klietkutės nuotr.

Molinuko aplinka 1998 m. pavasarį ir rudenį.

moje, per bendrą darbą, maldą ir poilsį atstatyti santykius su savimi, Dievu ir aplinkiniais. Pakutuvėnų bažnyčia (esanti 30 km. nuo Kretingos) idealiai tinka šiai idėjai, nes yra gana toli nuo pagrindinio kelio ir kaimo (7 km), artimiausias vienkiemis – tik už kelių kilometrų. Gavome JE Telšių vyskupo Antano Vaičiaus palaiminimą. Susitarus su Plungės klebonu kun. J. Pačinsku, Pakutuvėnų bažnyčios klebono pareigas perėmė brolis Gediminas Numgaudis OFM.

1995 metais Kretingos Pranciškoniškojo Jaunimo Tarnyba 50-čiai metų išsinuomavo 50 ha žemės aplinkui šv. Antano Paduviečio bažnyčią Pakutuvėnuose ir ėmė kurti „Susitaikinimo sodybą“. Vasaromis čia vyksta stovyklos Lietuvos šeimoms, Karaliaučiaus srities lietuvių kilmės vaikams, Kretingos bei Lietuvos akademiniams jaunimui, rekolekcijos prieš atgailos žygius į Žemaičių Kalvariją, rankdarbių, ikonografijos mokyklėlės, aplinkinių kaimų vaikai ruošiami Pirmosios Komunijos, Sutvirtinimo sakramentams. Kitais metų laikais Kretingos šv. Antano religijos studijų instituto studentai, bei Pranciškoniškojo Jaunimo Tarnybos nariai atvyksta asmeninėms rekolekcijoms. Nuo 1995 metų organizuojamos šeimų stovyklos buvo pirmasis tokio pobūdžio bandymas Lietuvoje. Šios stovyklos turėjo didelę įtaką Lietuvos šeimų dvasiniam prabudimui.

Nuo 1995 metų Pakutuvėnų parapijoje buvo atlikti šie darbai:

1995 metais ažuolinių altorių ir 1996 m. ažuolinius tabernakulį bei pultą šv. Raštui pagal Gedimino Numgaudžio OFM projektą padarė Kretingos vienuolyno meistras Kazimieras Ramonas.

1996 m. vasarą įvesta aukštos įtampos elektros linija (finansavo Plungės miesto savivaldybė), žemos įtampos elektros linijos įvedimo išlaidas parėmė Lietuvos Katalikų Religinė Šalpa (1996 m.), 1998 m. Jūratės Pauliukonytės-Gentlesk (JAV) rūpesčiu elektra įvesta ir į bažnyčią.

1996 m. Vokietijos laboratorijos „LAZARUS-Hilfswerk“ pagalba iš konteinerių pastatytas laikinas būstas gyventi bendruomeni.

Savanorių darbininkų pastangomis (pakutuvėniškų: Stepono Milašiaus, Povilo Gėrybos, Stasio Daukšos, kretinigiškio: Irmanto Tamošausko) 1995 metų žiemą bažnyčioje sudėtos medinės grindys, sumūryta krosnis (Antano Lygnugario iš Klaipėdos).

1997 m. numelioruotas bažnyčios šventorius ir „Kristaus kapo“ koplyčia (Plungės melioracijos tarnybos auka). Akmenskaldys Mindaugas Šimkevičius iš Telšių, 1998 metais gyvendamas Pakutuvėnuose, bažnyčiai nukalė akmeninį, žydų aukuro formos, tabernakulį.

Pagal Telšių dailės akademijos studentės Rimos Čekėnaitės (iš Utenos) diplominį darbą „Pakutuvėnų Kryžiaus kelio stotys“ (1996 m.) aplinkui bažnyčią statomos kryžiaus kelio stočių koplyčios.

1997 m. rugsėji Placidus Jasiūnas (Ukmergė) ir Egidijus Gričius (Rietavas) sumontavo laiptus į bažnyčios bokštą (laiptus padarė Kretingos vienuolyno meistras Kazimieras Ramonas).

1997 m. pabaigoje į bažnyčią įvesta telefono linija.

1998 m. verslininkas Juozas Rupeika iš Plungės paaukojo naujus langus bažnyčios apšiltinimui. Jis papasakojo įdomią istoriją: vieną dieną jis su savo sūnumi važiuo automobiliu ir sankryžoje netikėtai susidūrė su gaisrine mašina. Paskutinę avarijos sekundę p. Juozas pagalvojo, kad jei liks gyvas sūnus – jis padarys ką nors gero bažnyčiai. Įvyko stebuklas – automobilis buvo visiškai sumaitotas, o vairuotojas ir keleivis net nesužeisti. Taigi, teko vykdyti pažadą ir daryti auką bažnyčiai. Atvyko pas Kretingos pranciškonus, tačiau šie pasiuntė į Pakutuvėnus.

Nyderlandų bendradarbiaujantieji fondai, atsakydami į Jolantos Klietkutės (iš Vilniaus) paraišką, skyrė

finansavimą šios bažnyčios stogo remontui ir 2000 m. rudenį buvo uždengtas naujas stogas, nes senasis 1999 m. buvo nuniokotas praūžusios uragano „Anatolijus“.

2001 metais Kretingos UAB „Edija“ suremontavo bažnyčios vidų, įrengė naujas pakabinamas lubas, konferencijų salę palėpėje, įvedė elektros instaliaciją.

2002 m. balandžio 30 d. Kretingos bažnyčia Pakutuvėnų bažnyčiai padovanojo 27 medinius suolus. Senieji Pakutuvėnų suolai perkelti į kapinių koplyčią.

„Pakutuvėnai, tai tikriausiai yra mūsų dangiškojo Tėvo idėja, nes jaunimas neturi šaknų Bažnyčios viduje, tačiau nori sužinoti apie dvasinį gyvenimą. Klausėme savęs, ką mes dėl jų galime padaryti. Vokietijoje nupirkome du eksportinius konteinerius (kuriuose vežiodavo kavą). Draugo Artur Reuter fermoje juos pasistatėme ir darbavomės patys bei senukai pensininkai. Viename konteineryje stengėmės įrengti viską, ko gali prireikti: virtuvę, miegamąjį (5-as lovas), rašomąjį stalą, apšildymą (krosnelę), šaldytuvą, elektrinę plytelę. Kitame konteineryje įrengėme dirbtuves, kad galima būtų dirbti. <...> Jau pirmaisiais metais matėme vaisius: kiek daug buvo išpažinčių, Pirmosios Komunijos ėjo ne tik vaikai, bet ir vyresni žmonės. Pastebėjome, kad atėjo ir narkomanai, kurie pirmą kartą ėjo išpažintys, Pirmosios Komunijos, kad žmonės čia atvyksta iš toli: iš Vilniaus, Kauno iš užsienio. Pastebėjome, kad jaunimas, kuris čia apsilanko, išeina su ramybe ir pagarba Dievui (gal net ir sau pačiam) širdyje, su viltimi gyventi. Tikiu, kad mūsų dar laukia labai ilgas kelias (stovyklų bei statybų). Paraleliai vystantis bendruomenės dvasiniam gyvenimui, vyksta ir statybos. Labai džiugu, kad labai daug padeda Kretingos firma „Edija“, kurios vadovas Edmundas Jasinskas (vyresnysis), išgirdęs, kad Pakutuvėnus remia vokiečiai nustebo: „Kodėl Lietuvoje turi dirbti vokiečiai, negi mes patys negalime savo vaikams padėti?“ (Shmidt Konrad („Lazarus-Hilfswerk“ koordinatoriaus, Vokietija) interviu, 1997)

„Susitaikinimo sodybos“ bendruomenė jau perėjo nemažą vystymosi kelią, kurį galima suskirstyti į kelis etapus:

1. „Pustelnikų“ (1995-1996 m.), kuomet bendruomenę sudarė 4-5 žmonės čia atvykę „iš idėjos“. Jie stengėsi gyventi pagal dykumą tėvų patirtį, melstis ir atgailauti už savo ir pasaulio nuodėmes. Tai buvo žmonės priimanti ir maldoje auganti bendruomenė, kuri neturėjo nieko savo. Nebuvo vandens, elektros, telefono. Gyveno kapinių koplyčioje o maistą gaminosi vokiečių dovanotuose konteineriuose ant krosnelės. Valgydavo du kartus per dieną rytą ir vakare. Pustelnikai meldėsi 4 kartus per dieną „Liturginių valandų“ malda: Rytinę, Dieninę, Vakarinę ir Naktinę, kurios pabaigoje kalbėdavo rožinį ir kaitydavo tos dienos „Šventųjų gyvenimus“. Žiemą miegoti tekdavo apsika-

Nukelta į 11 psl.

Broliai pranciškonai statosi molinę trobelę – „molinuką“ 1991 m.

Gedimino Numgaudžio nuotr.

Molinukas turės verandą. 1995 m.

Jolantos Klietkutės nuotr.

„Molinukas“ 1998 m.

A. Kriščiūno nuotr.

Atkelta iš 10 psl.

binus per dieną ant krosnies įkaitusį akmenį, nes kapinių koplyčia nešildoma. Atvykusiems svečiams buvo skirtas konteineris, tačiau jame krosnelė labai greitai atšaldavo ir tekdavo apsispręsti, arba taip pat miegoti su įkaitintu akmeniu, arba budėti ir kūrėti kas dvi valandas.

2. „Pustelnikų bei reabilitacijos“ (1996-1999 m.) bendruomenė. Gyvenimo būdas beveik toks pat kaip aukščiau aprašytasis. Skirtumas tik tas, kad bendruomenėje apsigyveno ne tik vaikinai, bet ir dvi merginos (kurios gyveno bažnyčioje). Bendruomenės narių skaičius svyravo nuo 4 iki 8, o vasarą prie stalo susirinkdavo iki 30 žmonių. Susikoncentravo nerašytos bendruomenės gyvenimo taisyklės, atsirado „dykumos diena“ (pirmadienis), kuomet kiekvienas galėjo pabūti akis į akį su Viešpačiu, atsirado Adoracijos poreikis. Pastebima, kad atvykstantys svečiai vis dažniau būdavo narkomanai, norintys pakeisti savo gyvenimą, ieškantys pagalbos. Pamažu ryškėjo bendruomenės kryptis – priklausomybių reabilitacija. Vis dažniau lankėsi spaudos atstovai, atvykdavo net ekskursijos autobusais. Stovyklos, kurias čia organizuodavo Kretingos Pranciškoniškojo Jaunimo Tarnyba, labai greitai visoje Lietuvoje paskleidė žinią, kad Žemaitijoje yra idiliška vieta poilsiui ir maldai. Žmonių antplūdis kartais tikrai pasidarydavo nevaldomas. Atsirasdavo ne tik „pamalduži“, bet ir „bohemos“ ieškančių. Pustelnikai dar bandė laikytis maldos ir atsiskyrėlių gyvenimo būdo, bet... 1999 m. rudenį bendruomenė buvo uždaryta. Dėl dviejų priežasčių: nevaldoma svečių invazija (ne tik žmonių kiekis, bet ir gyvenimo būdas) ir pašaukimo ištyrimas (jei bendruomenė tikrai būtina, pagyvenę mieste, vėl sugrįš tie, kam Pakutuvėnų tikrai reikia).

3. 2001 m. „Susitaikinimo sodyboje“ įsikūrė sveikstančių narkomanų bendruomenė kurioje nuolat gyvena 10–13 žmonių. Jos tikslas padėti žmonėms, kenčiantiems nuo priklausomybės ligų, integruoti juos į visuomenės gyvenimą. Gyvenimas „Susitaikinimo sodyboje“ organizuojamas bendruomenės principu. Jaunuoliai pratinasi gyventi su kitais žmonėmis, kartu dirbti, kartu valgyti, padėti tiems, kurie ką tik atvyko (anksčiau atvykusieji ir atsistojusieji ant kojų, padeda kapstyti tiems, kurie ką tik atvyko). Gyvenimo bendruomenėje laikas: iki 1 metų. Naudojamos „Dvylikos žingsnių ir tradicijų“ sukauptais metodais. Aktyviai dalyvaujama anoniminių alkoholikų (toliau – AA) ir narkomanų anonimų (toliau – NA) veikloje. Trečiadieniais, penktadieniais 19.00 val. Kretingoje, Vilniaus g.4 bei sekmadieniais 15.00 val.

4. Pakutuvėnuose vyksta uždari NA grupės „X“ susirinkimai. Bendruomenės taisyklės atspausdintos popieriuje ir pakabintos virtuvėje, kad kiekvienas atėjęs galėtų susipažinti.

5. Nors Pakutuvėnuose ir susiformavo sveikstančių narkomanų bendruomenė, tačiau išlieka tas pats poreikis kaip pradžioje: nedidelės

tikinčiųjų bendruomenės, kuri priimtų atvažiuojančius žmones, kad jie galėtų pabūti maldoje, pasidaryti prie žemės, prie gyvulių ir tokiu būdu patirtų dvasinį gydymą. (Numgaudžio Gedimino OFM interviu (autorės asmeninis archyvas, 2002)) Pakutuvėnų parapijos perspektyva: dvi šalimais gyvuojančios bendruomenės – sveikstančių narkomanų ir rekolekcinio veikimo (evangelizacinė).

Br. Pauliaus Vaineikio, ofm interviu (1997 m.)

1991 metų birželio 14 dieną (per šv. Antano atlaidus) atvykome čia, į Pakutuvėnus, rekolekcijoms kartu su tėvu Matu, ofm ir pirmaisiais postulanta. Tada t. Matas upeliuko vagoje iškasė gilią duobę (ten dabar yra tiltelis), kuri greitai prisipildė vandens. T. Matas palaimino ir taip mes išsigijome geriamo vandens. Tėvas Matas mums parašė eremitų regulą pagal dykumų tėvų patirtį: valgydavome tik vieną kartą per dieną ir tik duonos, kurią turėjome patys susielgetauti po du eidami į kaimus. Tos dešimt dienų buvo pirmasis susitikimas su pranciškonišku gyvenimu. Mes tikėjome, kad ateityje čia bus susikaupimo ir maldos vieta broliams naujokams.

Po rekolekcijų išėjome pėsčiomis į Žemaičių Kalvariją, o po to iškilos klausimas kur mes, pirmieji broliai, atliksime noviciatą? Br. Gediminas, ofm pasakė: „Jeigu patys nepasistatysite noviciato, tai jo ir neturėsite. O kur jį reiktų statyti? Vieną vakarą Šventojoje susirinko Angelė, Aurida, br. Gediminas, Faustas ir aš. Mes meldėmės, o po to atsivertę skaitėme šv. Raštą, kuriame radome patvirtinančius žodžius, kad eitume ir statytume. Tai priėmėme kaip Viešpaties valią ir dviese su Faustu, Astijaus palaiminti, išėjome statyti mūsų noviciato. Nė vienas iš mūsų nebuvo dirbęs nieko panašaus, nebuvome bandę statyti namų, bet perskaitėme, kad šv. Pranciškus statė iš mėšlo ir molio, sienas pindamas iš žabų vytelių. Tai mes ir nutarėme pirmą namuką toki ir pasistatyti - molinį. Tėvas Matas patarė sienas daryti metro storio, kadangi žiemos pas mus šaltos. Nežinojome nuo ko pradėti, tačiau mus nuolat lydėjo Viešpaties palaima - atvyko inžinieriai iš Aleksandravo kaimo, kurie patarė su moliu maišyti ne mėšlą, o pjuvenas. Tai buvo žymiai efektingesnė rišamoji priemonė. Traktoriais mums ėmė vežti molį. Aš pasiuvau odines kojines moliui minkyti. Dviese su Faustu padarėme pamatus, išpynėme molinuko sienas. Tai buvo labai įdomus darbas, kadangi vasarą nuolat atvykdavo vienas kitas žmogelis, kurie mums padėdavo. Kiekvienas atsinešdavo kokių nors įdomių, labai pravertusių patarimų. Vėliau darbai truputį sustojo, rugsėjo mėnesį nutarėme, kad visi postulantai važiuos kartu ir pagaliau pasistatysime tą namuką, nes supratome, kad mums dviese tikrai pritrūks jėgų. Darbas vyko labai sparčiai, sienos kilo, kilo ir galiausiai liko tiktai stogą uždengti. Bet mes patys

to darbo pabaigti nespėjome, stogą uždengė stalius iš Aleksandravo. Aukoko mums visi kas ką galėjo. Bendrovės pirmininkas paaukojo mums duris, langą. Šio namuko funkcija - vieno brolio eremito namas, kuriame jis metus galėjo gyventi. Ir ateityje, manėme, kad tokių namukų turi būti žymiai daugiau. Bet taip gavosi, kad Viešpaties plane buvo kitaip: ne vien tiktai mums, bet ta Pakutuvėnų vieta tapo visų žmonių Pakutuvėnų vieta.

Buvo vienas įdomus įvykis: pirmą kartą iš Amerikos mūsų vizituoti buvo atsiųstas amerikietis Viljamas Gulas. Jo užduotis buvo pasižiūrėti kaip gyvena pranciškonai Lietuvoje. Jį Astijus tiesiai iš Amerikos lėktuvo atvežė į Pakutuvėnų kapines, kur koplyčioje kampe stovi karsatas, per vidurį - iš katafalko padarytas stalas. Geriame arbatą ir sakome, kad štai čia, šitie pranciškonai statosi sau noviciatą, voniose minko molį odinėmis kojineis, deda sienas... Jis labai susižavėjo. Ir aš visai įsivaizduoju žmogų, kuris atvyko iš didžiojo pasaulio ir mano, kad jau nebeįmanoma gyventi taip, kaip gyveno pirmieji pranciškonai, ir staiga jis visa tai išvydo savo akimis. Tai jam buvo kaip pasaka ar neišsipildžiusios svajonės įgyvendinimas. Ir jis sako: „Jokių užsienių, kad jokie užsieniai nelįstų į šią vietą, nes ten broliai gyvena autentišką pranciškonų gyvenimą“.

Ir dar vienas įdomus įvykis: kai turėjome pirmąsias dešimties dienų rekolekcijas ir valgėme tik duoną su vandeniu, kartą atvažiavo bendrovės pirmininkas Antanas. Kai jis išvydo pirmuosius mūsų brolius, kaip mes, susėdė aplinkui, laužėme tą vieną kepalėlį gautos išmaldoje duonos, užsigėrdami vandeniu, jis tikriausiai manė, kad sapnuoja. Ir kai kitą mėnesį mes su Faustu statėme molinuką, jis atveždavo tiktai duonos ir sakė visam kaimui: „Nevežkite nieko daugiau, nes tie vienuoliai nieko daugiau nevalgo“. Bet mes su Faustu sakom: „Atsiprašome, bet tai buvo tik dešimties dienų rekolekcijos, o dabar mes dirbame, esame alkani kaip vilkai ir prie duonos labai norėtume lašinių“. Bet jis matyt nenorėjo, kad tas sapnas išsisklaidytų ir kiekvieną kartą atveždavo šiltos duonos. Tiktai duonos. Ir prašė mūsų: „Būkit geri, gyvenkit šitaip“. Tačiau atėję į rytmetinę brevijoriaus maldą bažnyčioje už durų nuolat rasdavome padėtą po pintinę dešrų, sūrį ir kitokių gėrybių, kurias sunešdavo žmonės. Jie tiek visko prinešdavo, kad savaitės pabaigoje maistą turėdavome vežti į Kretingos vienuolyną broliams, nes mes patys tiek nebesuvalgydavome. Ir po to nutarėme daugiau iš Dievo nebeprašyti mėsos, nes kai tik paprašome, tai po to nebesuvalgomė...

1993 metais niekaip negalėjome rasti vietos jaunimo stovyklai-rekolekcijoms prieš žygį į Žemaičių Kalvariją. Bandėme Šventojoje, kitose vietose, bet nieko neišėjo, tarsi Viešpats būtų sakęs: „Jums visi keliai į kitas vietas uždaryti - darykite stovyklą Pakutuvėnuose“. Taip atsirado pirmoji visuomeninė Pakutuvėnų stovykla. Buvo pastatyta pirmoji palapinė, kurioje gyveno

apie 100 žmonių. Tuomet man teko vadovauti žygiui ir mes su jaunimu per vieną dieną atėjome iš Kretingos į Pakutuvėnus. Tai buvo 35 kilometrai kelio didžiausiu karštyje. Po šio žygio penki žmonės jau nebegalėjo toliau eiti į Kalvariją, kai kas gavo saulės smūgius, kiti gydėsi pūsles ant kojų. Bet tai buvo tikras atgailos žygis. Prie mūsų prisijungė ir italai

t. Franyčius kartu su aštuoniais broliais iš Veronos. Taip ir prasidėjo stovyklos.

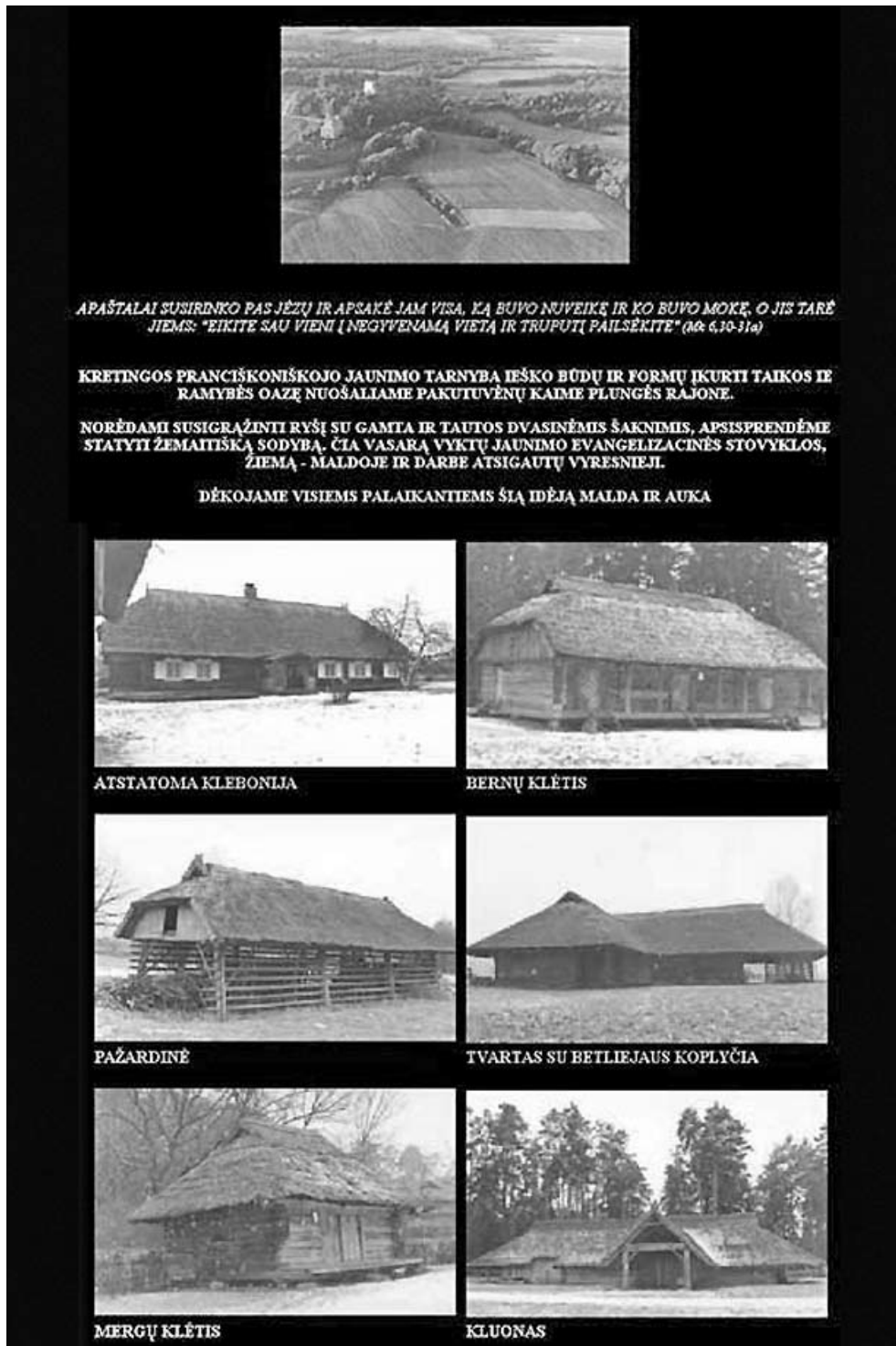
Konrad Schmidt („LAZARUS-Hilfs-werk“ koordinatorių) interviu (1997 m.)

Pakutuvėnai, tai tikriausiai yra mūsų dangiškojo Tėvo idėja. Bet Dievas nuolat nau-

doja konkrečius žingsnius. 1994 metais t. Astijus Kungys, ofm (tuomet jis buvo Kretingos vienuolyno gvardijonu) ir t. Gediminas, ofm (kuris tik prieš kelis mėnesius buvo gavęs kunigo šventimus) lankėsi Vokietijoje Fuldos miesto pranciškonų vienuolyne, o po to atvyko pas mus į Wuppertal miestą. Mes jau buvome susipažinę anksčiau Kaliningrade 1992 metais. „LAZARUS“ organizacija tuomet talkino besikuriančiai Kaliningrado parapijai. Ir mums buvo labai stiprus liudijimas matyti kaip jauni žmonės iš Kretingos kartu su vienuoliais Astijumi ir Gediminu atvykę į Kaliningradą skelbė Gerąją Naujieną ten, kur jaunimas buvo labiausiai apleistas, kuriuo niekas nesirūpino. Jie atrado daug ieškančių Dievo žmonių, atrado ir labai daug dvasioje puolusių. Vakarais, sugrįžę atgal mes meldavomės mažoje koplytėlėje įrengtoje konteineryje Marija Raskovoj gatvėje. Tai buvo mūsų pažinties pradžia.

1994 metų vasarą mūsų namuose Vokietijoje aš paklausiau t. Gedimino: „Ar tu dar tebesvajoji apie evangelizaciją?“ Jis atsakė taip. Tuomet mes nuvažiavome pas vieną mano draugą fermerį (Artur Reuter), aš žinojau, kad jis turi nusipirkęs didelį angarą - maniežą arkliais (buvusį parodų centro pastatą), tačiau nori jį paaukoti evangelizacijos tikslams. Paklausėme t. Gedimino

Nukelta į 12 psl.

1996 metų Pakutuvėnų vizija. Plakato autorius Gediminas Numgaudis ofm.

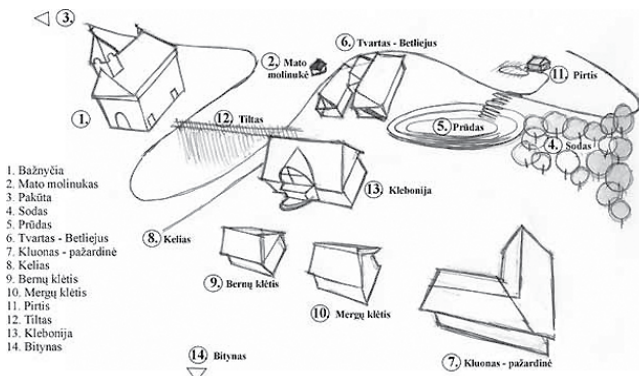
Susitaikinimo sodyba

Atkelta iš 11 psl.

ar jo planams tiks angaras. Atsakė, kad labai. Nuo to viskas prasidėjo.

Iš pradžių, dar kai tik buvo svajonė apie evangelizaciją, gal net ne svajonė, nes t.Gediminas su jaunimo grupe jau važinėjo po miestus, kaimus, kalbėjo gatvėse, bažnyčiose. Bet konkrečios vietos evangelizacijai dar nebuvo. O kai dovanotas krovinys dar prieš Kalėdas pasiekė Kretingą, kilo klausimas kur statyti. Aš ir mano žmona Wendi patys atvykome Kalėdoms į Lietuvą. Iš pradžių angarą patalpino Kretingoje po stogu, tačiau tuomet tikrai iškilo klausimas kur eiti, kur surasti jam vietos. Tuomet sakiau t.Gediminui, kad jei norime skelbti Evangeliją, jei norime paramos iš Vokietijos pusės, būtinai turime visą savo veiklą derinti su Bažnyčia, privalome nuvykti pas vyskupą. Telšių vyskupas Antanas Vaičias mus labai šiltai priėmė. Išklauė mūsų pasakojimą, pritarė evangelizacijos idėjai, tačiau net kelis kartus pakartojo: „Kas ateina iš Vakarų? Kokia bus įtaka?“ Ir man kažkaip savaime atėjo atsakymas: „Reikia rizikuoti vardan evangelizacijos, vardan Dievo, kad mūsų tautos ateitų pas Viešpatį“. T.Gediminas numatė vietą Šventoje, o gal ir Pakutuvėnuose. Pirmą kartą aš išgirdau šio buvusio kaimo pavadinimą. Vyskupas patarė: „Gaukite vietinio klebono sutikimą, o visa kita - jūsų pačių reikalas, duodu jums leidimą ir laiminu“. Šventosios dvasininkai nesutiko, tuomet t.Gediminas sakė: „Jei Dievas uždaro vienas duris, - atveria kitas“. Taip mes atsidūrėme Pakutuvėnuose. Buvo žiema, šalta, tylu ir keista: bažnyčia, kapinės, buvusi koplyčia, medžiai... bet nėra namų, nėra žmonių. Tada t.Gediminas papasakojo, kad kažkada čia buvo didelis kaimas ir mes čia dabar viską pradėsime iš naujo su „pakūta“.

Vėl naujas klausimas - kur statyti angarą? T.Gediminui tai buvo labai didelė problema. Jis svajojo apie mažas senovines trobas, kokias anksčiau statydavosi lietuviai. Jis pasistatytį ir gyventi labai paprastai. Apie tokio gyvenimo paprastumą jis labai dažnai kartojė. Broliai pranciškonai prieš kelerius metus jau buvo ten pasistatę labai mažutį namelį iš molio, taigi ši vieta jau turėjo ryšį su pranciškonais. Bet evangelizacijai tik dabar atsiveria galimybės. Per pirmuosius dvejus metus žmonės susirinkdavo vasarą, bet niekas nepasikeitė. Angaras vis dar supakuotas, tačiau jaunimas ateina ir girdi Dievo žodį. Jaunimas, kuris, kaip man atrodo, neturi šaknų Bažnyčios viduje, tačiau jis nori sužinoti apie dvasinį gyvenimą. Tai mums su žmona suteikė labai didelę viltį. Klausėme savęs, ką konkrečiau dabar galime daryti. Vokietijoje nupirkome du eksportinius konteinerius (kuriuose vežiodavo kavą).

2002 metų Pakutuvėnų vizija. Brėžinių autorius Kastytis Aleknavičius.

Arturo fermoje pasistatėme juos ir darbavomės mes patys bei senukai pensininkai. Viename konteineryje stengėmės įrengti viską, ko gali prireikti: virtuvę, miegamąjį (5-as lovas), rašomąjį stalą, apšildymą (krosnelę), šaldytuvą, elektrinę plytelę (tačiau elektros Pakutuvėnuose nebuvo). Kitame konteineryje įrengėme dirbtuves, kad galima būtų dirbti. Jaunimas Pakutuvėnuose naudojosi šiomis priemonėmis ir mes savo akimis matėme, kad tai buvo reikalinga.

Didžiausias Dievo palaiminimo šiai vietai ženklas, mano manymu buvo tai, kad buvo padarytas grėžinys ir iš 70 metrų gylio be jokio siurblio jau trečius metus teka neišsenkanti (net per karščius) srovė geriamo vandens. Tarsi sakytų: „Ateikite į šią vietą, kur teka geriamas vanduo“. Jau pirmaisiais metais matėme vaisius: kiek daug buvo išpažinčių, kiek ėjo Pirmosios Komunijos ne tik vaikai, bet ir vyresni žmonės. Pastebėjome, kad atėjo ir narkomanų, kurie pirmą kartą ėjo išpažinties, Pirmosios Komunijos, kad žmonės čia atvyksta iš toli: iš Vilniaus, Kauno iš užsienio, autobusas skautų iš Prancūzijos. Pastebėjome, kad jaunimas, kuris čia apsilanko, išeina su ramybe ir pagarba Dievui (gal net ir sau pačiam) širdyje, su viltimi gyventi. Šis liudijimas ir mums įliejo naujos dvasios. Labai svarbu ir tai, kad nuo '95 metų čia nuolat gyvena penki-šeši žmonės, kad jie meldžiasi bažnyčioje. Tikiu, kad mūsų dar laukia labai ilgas kelias (stovyklų bei statybų). Jau '97 metų šeimų stovykloje vyravo susitaikinimo ir ramybės dvasia, nors dalyvavo apie 300 žmonių. Tai irgi yra ženklas ir didelis žingsnis į priekį. Dar pastebėjau, kad paraleliai vystantis bendruomenės dvasiniam gyvenimui, vyksta ir statybos. Labai džiugu, kad labai daug padeda viena Kretingos firma „Edija“, kurios vadovas Edmundas Jasinskas, išgirdęs, kad Pakutuvėnus remia vokiečiai nustebo: „Kodėl Lietuvoje turi dirbti vokiečiai, negi mes patys negalime savo vaikams padėti?“ Taip pat vienos studentės, iš Kretingos Religijų studijų instituto, tėvelis Placidas Jasiūnas atvyko iš Ukmergės ir dvejus metus darbavosi statybose. Jų pagalba ir buvo pastatytas angaras. Matau, kad yra talentingų, praktiškų žmonių, kurie nepamiršta maldos dvasios, tai vėlgi yra nauja

patirtis Pakutuvėnuose - malda ir praktinė veikla.

Jei manęs paklaustų kokią turiu viziją Pakutuvėnams, atsakyčiau, kad reikia stebėti Dievo ženklus, būti kukliais ir klusniais maldoje. Tikiu, kad Pakutuvėnai bus autentiškos „pakūtos“ vieta. Man atrodo, kad šis laikmetis yra labai panašus į šventojo Benedikto laikus. Jo laikais buvo labai didelė genčių migracija, vyko daugybė karų Europoje ir žmonės neturėjo orientacijos. Kaip sako šventasis Raštas: „Žmonės be ganytojo“. Komunizmas neleido vystytis žmogaus asmenybei. Bet kiekvienas žmogus turi sielą, kuri trokšta tikslo esančio žmogaus viduje. Kiekviena siela ieško Dievo, net ir tuomet, kai ji Jo nepažįsta. Žmogui pasakius, kad Dievo nėra, jis vietoje Jo sau pasistato kitus tikslus, tai stabdo asmenybės vystymąsi. Tokios veiklos rezultatų šandien mes turime labai daug. Žmonės nežino kas yra laisvė. Laisvė Dievuje yra galimybė pildyti Dievo įstatymą, priimti Dievo meilę, Jo skaitumą, tiesą, - vienu žodžiu, priimti Jėzų. Tačiau tai reikia paliudyti mūsų gyvenimu. Mes turime taip sąžiningai dirbti, kad mūsų gabumai vystytųsi. Jeigu mus džiuginai tai, kad vystosi mūsų išoriniai natūralūs gabumai, tai kiek kartų didesnis yra džiaugsmas kai Šventoji Dvasia duoda savų gabumų, savo palaimos, savo dovanas. Vadinas, jeigu Pakutuvėnai nori tapti evangelizacijos vieta, ten būtinai turi gyventi nuolatinė bendruomenė, kuri melstųsi ir turėtų virtą, gryną krikščioniško gyvenimo dienotvarkę. Reikalingi žmonės, kurie visa savo laisve apsispręstų sekti Jėzumi, kuri apreiškia Šventoji Dvasia, o ne mūsų asmeninės svajonės.

Svarbi informacija
Pakutuvėnai yra blaivybės, nerūkymo, ramybės zona, bei minijos draustinis tad jums primename:

- į upę nepilkite muilo bei šampūno (muilina vandenį pilkite tik ant kranto);
- Pakutuvėnų teritorijoje nepalikite tuščių (tuo labiau pilnų) butelių bei cigarečių nuorūkų;
- po teritoriją (tuo labiau - bažnyčią) nevaikščiokite neblauvūs;
- gerbkite bažnyčią - vidun ateikite padoriai vilkėdami.

Pakutuvėnai,
Plungės rajonas